

Zápis z 59. zasedání Rady Fyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i.

konaného 23. června 2015 od 14:00 hodin na pracovišti Slovanka

Přítomni: A. Fejfar, M. Hof, J. Humlíček, J. Krása, M. Nikl, P. Reimer, J. Řídký, O. Schneeweiss, P. Šittner (9 členů Rady s právem hlasovat)

Omluveni: M. Glogarová, P. Hedbávný, J. Hořejší, P. Lejček, J. J. Mareš

Tajemník: J. Rameš

Hosté: I. Gregora, J. Chýla, V. Nekvasil

Program jednání

1. Rada FZÚ AV ČR, v. v. i., (dále jen Rada, FZÚ) schválila zápis z 58. zasedání konaného dne 26. 5. 2015 bez připomínek.
2. Ředitel FZÚ J. Řídký předložil Radě ke schválení Výroční zprávu FZÚ za rok 2014. Rada se seznámila se stanoviskem Dozorčí rady FZÚ, která vzala zprávu se souhlasem na vědomí. Po krátké diskusi, v níž byla zdůrazněna obsahová i formální kvalita zprávy, Rada Výroční zprávu FZÚ za rok 2014 schválila.
3. Rada projednala návrh dohody o spolupráci (Memorandum of Understanding) *Theoretical and experimental study of matter under extreme conditions* mezi FZÚ a University of Oxford, Spojené království.
4. Rada projednala návrh dohody o spolupráci (Memorandum of Understanding for Research Collaboration) mezi FZÚ a Nanjing University of Aeronautics and Astronautics, Nanjing, Čína.
5. A. Fejfar informoval Radu o stavu příprav *Rámcové smlouvy o spolupráci na základě kolaboratorního výzkumu* mezi FZÚ a firmou HVM Plasma, spol. s r. o., o níž se zmínil na minulém zasedání Rady (zápis z 58. zasedání, bod 6). Členové Rady měli možnost seznámit se s texty návrhu rámcové smlouvy i navazující Prováděcí smlouvy o spolupráci. A. Fejfar konstatoval, že jde o předběžné verze, které musí projít posouzením právníků, což se zatím nepodařilo zrealizovat. V následné diskusi zazněly připomínky k některým právním i obecně koncepčním aspektům připravované smlouvy. Současný výhled je takový, že smlouva by měla být přeložena Radě k projednání na příštím zasedání plánovaném na září t. r.
6. Ředitel FZÚ J. Řídký předložil Radě návrh nově upraveného znění vnitřního předpisu FZÚ Pravidla pro hospodaření se sociálním fondem. Připomněl okolnosti, vlivem kterých má dosavadní znění tohoto předpisu formu „předpis + příloha“ s četnými odkazy na tuto přílohu, a vysvětlil, že

smyslem navrhované změny je uvést předpis do standardní podoby uceleného a přehlednějšího dokumentu. Zdůraznil, že jde o čistě formální změnu - po obsahové stránce (typy příspěvků, zásady pro jejich poskytování, jejich výše apod.) se v Pravidlech pro hospodaření se sociálním fondem nic nemění.

Po krátké diskusi Rada navrženou změnu vnitřního předpisu Pravidla pro hospodaření se sociálním fondem schválila.

7. Člen Akademické rady AV ČR J. Chýla promluvil o nedávno zformulované nové strategii AV ČR (nazývané v dokumentech Strategie AV21) a souvisejících otázkách, jak to bylo navrženo na minulém zasedání Rady (viz zápis z 58. zasedání, bod 6 – Různé).

Připomněl, že základním nástrojem pro realizaci Strategie AV21 je soubor koordinovaných výzkumných programů pracovišť Akademie věd. Výzkum realizovaný v dlouhodobých mezioborových výzkumných programech zaměřených na řešení problémů a výzev dnešní doby a s důrazem na praktické využití výsledků v ekonomicky a společensky významných oblastech je významnou součástí poslání Akademie věd.

Výzkumné programy schvaluje Akademická rada AV ČR v součinnosti s Vědeckou radou AV ČR zpravidla na dobu pěti let. Výzkumné programy bude možné upravovat na základě dosažených výsledků, případně bude možné navrhovat programy nové v závislosti na aktuálním stavu poznání a společenských potřebách.

Vedle výzkumných programů existuje soubor výzkumných okruhů. V publikaci AV ČR *Strategie AV21* z dubna t. r., která se podrobně zabývá především výzkumnými programy nové strategie, je vztah výzkumných okruhů k těmto programům charakterizován takto: „Výzkumné programy vycházejí z výzkumných okruhů Akademie věd. V návaznosti na předcházející koncepční dokumenty Akademická rada v součinnosti s Vědeckou radou definovaly soubor výzkumných okruhů reprezentujících spektrum výzkumných aktivit Akademie věd.“

Publikaci *Strategie AV21*, stejně jako výše zmiňované koncepční dokumenty i další materiály týkající se nové strategie Akademie věd lze najít na jejích webových stránkách (<http://av21.avcr.cz/>).

V diskusi, která následovala, byly nejprve vyjasněny některé pojmy a vztahy mezi nimi. Bylo jasně formulováno, že

- výzkumné okruhy nejsou přímou součástí strategie, jsou rámcovými dokumenty charakterizujícími oblasti výzkumu rozvíjené v AV, jako takové by měly mít dlouhodobější charakter;
- současných 14 výzkumných programů představuje jiný typ systemizace než okruhy, daný požadavkem formulovat cíle a úkoly strategie; programy jdou „napříč“ výzkumnými okruhy, nejsou jejich podmnožinou.

Dále zazněla zásadní připomínka, že mezi výzkumnými okruhy není žádný, který by zahrnoval základní výzkum ve fyzice pevných látek, což je významný obor fyziky a podstatná součást výzkumné činnosti FZÚ. Na to reagoval J. Chýla sdělením, že pokud Vědecká rada AV z iniciativy FZÚ připraví a schválí formulaci dalšího, 11. výzkumného okruhu reprezentujícího tuto výzkumnou aktivitu, Akademická rada rozšíření spektra výzkumných okruhů o téma základní výzkum ve fyzice pevných látek podpoří. Tuto problematiku je třeba připravit a zpracovat tak, aby mohla být předložena Akademickému sněmu na jeho zasedání v prosinci t. r.

Debatu se dotkla také problematika ELI a dalších velkých výzkumných infrastruktur. Bylo konstatováno, že budování a provozování velkých výzkumných infrastruktur je jednou z unikátních

aktivit Akademie věd v rámci České republiky a české vědy. V programových a koncepčních dokumentech nejsou zatím explicitně uvedeny. J. Chýla vyjádřil názor, že provozování infrastruktur a poskytování služeb jejich prostřednictvím není totéž, co výzkumný program, a že údaje o nich nemají být zahrnuty do výzkumných okruhů, nýbrž do koncepčních dokumentů.

8. Různé

- Příští zasedání Rady proběhne v úterý 22. 9. 2015 od 14.00 hodin v Cukrovarnické.

25. 6. 2015

Petr Reimer, Jiří Rameš